

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Ингушетия

ГБОУ "СОШ № 3 с.п.Плиево"

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО
начальных классов

Янарсанова Р.Г.
Протокол № 1
от «30». 08. 2023 г

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора
по УВР НОО

Осканова Х.М.
Приказ № 9
«30». 08. 2023г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

Лотарёв К.Г.
Приказ № 9
от «30». 08. 2023г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

(ID _____)

учебного предмета «Родной язык»

для обучающихся 4 класса

4 классе г1алг1ай мотт хъехара балха программа

Д1акхетора каъхат.

Программа оттаяьй ФГОСа компоненташца ювзаяь, г1алг1ай мотт хъехара Г1алг1ай республика дешара министерство хетаяьча хъокхама программага хъежжа 4 класса г1алг1ай мотт хъехара долча книжках. Книжка чулоацам оттабаьраш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев Р. И Арахийцад книжка тоа а даь кхозлаг1а 2009 шера Магас г1алара «Сердало» яхача издательство-240 оаг1ув.

Г1алг1ай метто, эрсий метто санна, метта 1илман дакъа а ший ма1анна а йоккха моттиг д1алоац. Цун дешарца а кхетамца а бераш кхедара доккха практически ма1ан да. Наьна метто юкъелоац дешархой патриотизма а, кхыча къамашца 1имерза а, эзди а хилара уйлашца кхетадеш кхедара маьхала таронаш.

Школе наьна мотт 1омабара керттера 1алашонаш я дешар дика ховш дешархой кийчбар, багах деча, йоазон а къамаьлах а кхоачам болаш, пайда эца ховш уж кийчбар. Программа ФГОСаца ювзаяь я. Из лаьрх1а я к1ира 2 сахьат г1алаг1ай мотт хъехаш йолча школа учебни планаца кхоачашье. Шера 68 сахьат хул.

Программа лерх1амаш да:

- дешархошта шоай наьна мотт безалургболча тайпара дешара болх дика оттабе;
- орфографехи, пунктуациехи, морфологехи, фонетикахи кхетам бала;
- метта 1илам 1омаде, г1алг1ай меттах бола кхетам шербар, к1оаргбар;
- г1алат ца деш йоазув де, сочинени, изложени язье бераш 1омаде;
- дешара кхетам лакхбе, 1омадаь ховр нийса д1аязде, ший уйлаш, шийна хетар, ховр дешархочо нийса д1аяздергдолаш говзал кхеяр.

Программа чулоацам шера ба. Укх юкъе я фонетика, графика, йоазув, дешар, орфоэпи, орфографи, деча оттам. Урока чулоацама юкъе, тар ма лу, дешара а воспитательни лоарх1ам бола материалаш яхийтай. Уж дукхаг1ьяраш г1алг1ай багахбувцама юкъера, художественни произведенеш т1ара я. Книжка курс кхаь разделах латт: кхоолаг1ча классе дийшар кердадаккхар (оозаш, алапаш, предложени, керттера, керттерза маьженаш), деча оттам, къамаьла доакьош.

Грамматика хъаькъехъа кхоачаш де деза декхараш:

- 1) оозех, алапех кхетам балар;
- 2) орфографически минимум лакхьяр;
- 3) предложени керттера маьженаш йовзийтар;
- 4) къамаьла доакьош довзийтар;
- 5) дувзаденна къамаьл шаьрдар;
- 6) кхоллама балхаш увтгаде 1омабар:

- а) сочинени миниатюра;
- б) изложени-зарисовка;
- в) суртах лаьца дувцар оттадар;
- г) кицах лаьца сочинени-миниатюра язъяр.

Цердеша а , белгалдеша а, хандеша а тохкама хьокхам ба книжка т1а.

Х1ара темах масехк тайпара де йиш йолаш йоазон балхаш да. Изложени тексташ я упражненешка. Сочинени оттае сурташ да книжка оаг1онаш т1а. Хьехархой торо хургъя ший берий кхетамга хьежжа, тахка езаца, е д1ач1оаг1ье езаца бокьонашка хьежжа шийна мегаргйола текст хьакьоастае. Бераша каст-каста язде деза суртий диктант, харжара, тохкама, д1акхетора, кхоллама диктанташ.

Книжка программни материал укх разделах латт

№ арг1.	Раздела тема	Сахьатий боарам
1	Хьалха 1омадаър кердаакхар.	17 с.
2	Предложени.	8 с.
3	Къамаьла доакьош. Цердош.	15 с.
4	Белгалдош.	4 с.
5	Таьрахьдош.	2 с.
6	Церметтдош.	2 с.
7	Хандош.	9 с.
8	Куцдош.	2 с.

Шера бе безаш 9 сочинени 1.

Йиьлаг1а фонетически тохкам

йоазон болх ба: царех диктант- 9; изложени- 2,

класс чакхйоалаш дешархошта ха деза дешай бе, синтаксически, морфологически тохкам бе.

Деша оттамах дош декъа ха деза. Мукъеи мукъазеи оазаш, зовнеи кьореи мукъаза оазаш, й1аьхеи лоацеи мукъаза оазаш кьоастае. Шекон мукъеи мукъазеи оазаш белгалгью алапаш юкьедола дешаш нийса язде, доалара дешаш нийса язде ха деза. Дика кхетам хила беца шола, шолха, шола-шолхача алапех. Дешдакъа хьахилар, дош сехьадакхар, предложенех, предложене чу дешай бувзамах, предложене маьженах шедар ха деза. Иштта дика ховш, шоайла атта кьоададеш хила деза къамаьла доакьош, цар таьрахьашца, классашца, дожарашца хувцадалар. Цхьантайпарча маьженах, царна юкьерча хоттаргах, цига оттадеча сецара хьараках кхетам хила беца

4 классе г1алг1ай мотт хъехара календарни тематически план.

№ арг1.	Урока тема	Сахьа таш	Хетар таьр	Дола таьр.
1	Хьалха 1омадаьр кердаккхар. Хьалха 1омадаьр кердаккхар.	1		
2	Доалареи юкьареи ц1ердешаш.	1		
3	Озаши алапаш.	1		
4	Мукъеи мукъазеи озаши. Й1аьхеи лоацеи мукъа озаши.	1		
5	Диктант.	1		
6	Г1алаташцара болх. Зовнеи кьореи мукъаза озаши.	1		
7	В1аши духьала нийслуш йола зовнеи кьореи озаши.	1		
8	Шола мукъаза озаши-алапаш.	1		
9	Шолха алапаш.	1		
10	Шола-шолха алапаш.	1		
11	Алап <u>й.</u>	1		
12	Йиш хоадора а кьоастора а хьаракаш.	1		
13	Диктант.	1		
14	Г1алаташцара болх. Дешдакъа.	1		
15	Деша овла. Цхьа овла бола дешаш.	1		
16	Деша чаккхе.	1		
17	Дешхьалхе.	1		

18	Суффикс.	1		
19	Предложени. Предложени.	1		
20	Изложени.	1		
21	Г1алаташцара болх. Дувцареи, хаттареи, айдареи предложенеш.	1		
22	Предложене кертереи кертерзеи маъженаш.	1		
23	Цхъантайпара маъженаш йола предложенеш.	1		
24	Предложене цхъантайпарча маъженашта юкъе <u>а, е, и</u> , яха хоттаргаш.	1		
25	Хоттаргаш <u>а, е</u> .	1		
26	Сочинени.	1		
27	Г1алаташцара болх. Хоттарг и .	1		
28	А, е, и яха хоттаргаш долча предложене цхъантайпарча маъженашта юкъе сецара хъаракаш.	1		
29	Контролни диктант.	1		
30	Къамабла доакъош. Г1алаташцара болх. Къамабла доакъош. Кердадаккхар.	1		
31	Ц1ердош .Юкъара кхетам.	1		
32	Ц1ердешай табрахъашца хувцадалар. Ц1ердешай классаш.	1		
33	Ц1ердешай дожарашца хувцадалар.	1		
34	Ц1ера дожар.	1		
35	Доала дожар.	1		
36	Лура дожар.	1		
37	Изложени.	1		

38	Галаташцара болх. Дера дожар.	1		
39	Кечала дожар.	1		
40	Хотгалура дожар.	1		
41	Меттига дожар.	1		
42	Дустара дожар.	1		
43	Цердешай дукхален таьрахь.	1		
44	Диктант.	1		
45	Галаташцара болх. Дожарех томадаьр чоаглар.	1		
46	Белгалдош. Белгалдош. Кердадаккхар.	1		
47	Лоламеи лоламзеи белгалдешаш.	1		
48	Белгалдешай таьрахьашцеи классашцеи хувцадалар.	1		
49	Контрольни диктант.	1		
50	Галаташ тлара болх. Белгалдешай дожарашца хувцадалар.	1		
51	Таьрахьдош. Галаташцара болх. Таьрахьдош. Юкьара кхетам.	1		
52	Массалии аргани таьрахьдешаш.	1		
53	Церметтдош. Церметтдош. Юкьара кхетам.	1		
54	Церметтдешай легар.	1		
55	Изложени.	1		
56	Хандош. Галаташцара болх. Хандош. Юкьара кхетам.	1		

57	Хандеша белгалза форма.	1		
58	Хандеша ханаш.	1		
59-60	Хандеша йола ха.	2		
61	Хандеша яха ха.	1		
62	Хандеша хургйола ха.	1		
63	Диктант.	1		
64	Галаташцара болх.	1		
65	Дацардешаш ца, ма хандешашца нийса яздар.	1		
66	Дацардешаш ца, ма хандешашца нийса яздар			
67	Куцдош. Куцдош. Юкъара кхетам.			
68	Куцдош. Юкъара кхетам.			